

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในสถานการณ์ โควิด 19 ในระยะเตรียมการปรับเป็นโรคประจำถิ่น

Factor Related to Psychological Distress Among Thai Adolescence During covid 19 Pandemic in the Endemic Preparation Phase

ภาณุมาศ อักโข¹, ไพรินทร์ กีก้อง¹, พิมพ์กานต์ หารล่ายอง¹, พิรญาณ์ ดอกจันทรี¹,
ภควดี โสธรรมมงคล¹, ภัทรวรรณ ครองยุทธ¹, ภูมิรินทร์ ฐานะ¹, อัจฉรา คำมะทัย^{1*} **
Panumart Augkho¹, Pairin Kuekkong¹, Pimpakan Hanlamyong¹, Phiraya Dokjanree¹,
Pakawadee Sothammongkhon¹, Pattharawan Chongyut¹, Phummarin Thana¹,
and Adchara Khammathit^{1*} **

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรธานี, คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก^{1*}
Boromarajonani College of Nursing, Udonthani, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute^{1*}

(Received: 8 สิงหาคม 2566; Revised: 8 สิงหาคม 2567; Accepted: 8 สิงหาคม 2567)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมการปรับเป็นโรคประจำถิ่น โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป ความเครียด ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้า กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมการปรับเป็นโรคประจำถิ่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ วัยรุ่นไทยที่มีอายุระหว่าง 18 - 25 ปี ในแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย จำนวนภูมิภาคละ 105 คน รวมทั้งหมด 420 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Samplings ใช้เครื่องมือแบบประเมิน Kessler Psychological Distress Scale (K10) ฉบับภาษาไทย และแบบประเมินความเครียด ความกังวล ความเศร้า (DASS-21) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเป็นแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) แล้วจึงเก็บข้อมูลแบบ Online Survey

ผลวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64.5) อายุ 20 - 22 ปี (ร้อยละ 58.8) ประกอบอาชีพนักเรียน นักศึกษา นิสิต (ร้อยละ 70.7) กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา (ร้อยละ 52.9) กลุ่มตัวอย่าง มีภาวะเครียด ภาวะวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า ภาวะบีบคั้นทางจิตใจในระดับปกติ ในสถานการณ์โควิด 19 ระยะเตรียมเข้าสู่การเป็นโรคประจำถิ่นอยู่ในระดับจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และภาวะบีบคั้นทางจิตใจพบว่า เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และภูมิภาคมีความสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ส่วนอายุไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ ส่วนความสัมพันธ์ของความเครียด ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจพบว่าทั้ง 3 ภาวะมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในช่วงสถานการณ์โควิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าความเครียด ($r_s = .79, p \leq .001$) ความวิตกกังวล ($r_s = .79, p \leq .001$) และภาวะซึมเศร้า ($r_s = .80, p \leq .001$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: วัยรุ่น, ภาวะบีบคั้นทางจิตใจ, โควิด19

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: adcharakham@bcnu.ac.th เบอร์โทรศัพท์ 088-56260701)

Abstract

This study aimed to determine the factors related to psychological distress among Thai adolescence during covid 19 Pandemic in the endemic preparation phase. The objectives were to study the relationship between demographic data and psychological distress, and the relationship between stress, anxiety, depression and psychological distress during the endemic preparation phase. Thai teenagers aged 18 - 25 throughout Thailand were recruited as the participant. G power was used to calculate sample size, resulting 420 cases (105 persons per each region). Research measurement included the Thai version of the Kessler psychological stress scale (K10) and stress and anxiety assessment Sadness (DASS-21). Online survey (google form) was used for data collection. Regarding data analysis, frequency, percentage, mean and standard deviation were used for demographic data. To determine the relationship between factors and psychological distress, chi-square and Pearson correlation were implemented.

The result found that majority of participants were female (64.5%), aged 20 - 22 years (58.8%), students (70.7%), studying in higher education (52.9%). Regarding mental health distress, participants reported normal level of stress, anxiety, depression and psychological distress during COVID-19. The relationship of demographic factors and psychological distress revealed that gender, occupation, education level, income, and region were significantly related to psychological distress ($p \leq 0.05$) while age showed no relationship. Regarding other factors; stress, anxiety and depression, results reported that these 3 factors showed significantly positive relation at high level with psychological distress ($p \leq 0.05$), resulting stress ($r_s = .79, p \leq .001$) anxiety ($r_s = .79, p \leq .001$) and depression ($r_s = .80, p \leq .001$) respectively.

Keywords: Adolescent, Mental Distress, Covid 19

บทนำ

สถานการณ์การระบาดของเชื้อโควิด-19 (Coronavirus disease 2019 : COVID-19) จากเมืองอู่ฮั่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2562 ขยายไปทั่วโลก สถานการณ์ยังส่งผลกระทบต่อทางด้านการเป็นอยู่และสภาพจิตใจต่อคนจำนวนมากรวมถึงวัยรุ่น เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคเป็นไปอย่างรวดเร็ว องค์การอนามัยโลกและรัฐบาลไทยได้ออกมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม มาตรการปิดประเทศและปิดเมือง และการปิดโรงเรียนทำให้วัยรุ่นต้องอยู่บ้านมากขึ้น โอกาสในการพบปะกับกลุ่มเพื่อนจึงลดลงและเปลี่ยนไปเป็นการติดต่อสื่อสารทางโซเชียลอย่างเต็มรูปแบบ เปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้เป็นรูปแบบออนไลน์ โอกาสทางการศึกษาและการได้รับการสนับสนุนทางสังคมลดลง อีกรูปแบบในการเข้าถึงกิจกรรมนอกบ้านที่ช่วยลดความเครียดถูกจำกัด การเผยแพร่ข่าวสารที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับไวรัสอย่างแพร่หลายภาพข่าวที่แสดงคนป่วยรุนแรง ศพผู้เสียชีวิต ล้วนเป็นสาเหตุที่ก่อความเครียดเพิ่มขึ้น (Purnama, et al, 2021; Huckins, et al, 2020) นอกจากนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครองทั้งด้านของเศรษฐกิจการเงินต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นทั่วโลก และการที่ผู้ปกครองบางครอบครัวที่สูญเสียการทำงานหรือหน้าที่ตรงนั้นไป ทำให้วัยรุ่นเกิดปัญหาในครอบครัว เกิดความกดดันทางจิตใจ และการใช้สารเสพติดมากขึ้น อาจนำไปสู่การทะเลาะกันของผู้ปกครอง และเพิ่มความรุนแรงในครอบครัว ส่งผลต่อสภาพจิตใจของวัยรุ่นทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ภาวะวิกฤตเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ชัดเจนต่อปัญหาด้านจิตใจทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งอาจทำให้เกิดโรคซึมเศร้าที่รุนแรงไปจนถึงการฆ่าตัวตายได้ (วิศิษฐ์ เนติโรจนกุล, 2563; Purnama, et al, 2021; Huckins, et al, 2020)

งานวิจัยการระบาดใหญ่ของโรคติดเชื้อในอดีตบ่งบอกผลกระทบด้านลบต่อสุขภาพจิต ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลต่องานวิจัยการระบาดใหญ่ของโรคติดเชื้อในอดีตบ่งบอกผลกระทบด้านลบต่อสุขภาพจิต ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลต่ออารมณ์และพฤติกรรมของวัยรุ่นตามระยะการระบาดของโรค การศึกษาขนาดใหญ่ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ในประเทศจีน Qiu และคณะ (2020) พบว่าวัยรุ่นมีอาการซึมเศร้าถึง 43.7% และวิตกกังวล 37.4% ในประเทศไทยการสำรวจออนไลน์ถึงผลกระทบของสถานการณ์โควิดของเด็กและเยาวชนโดยองค์การยูนิเซฟ ทั้งหมด 6,771 คน ซึ่งส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วง 15 - 19 ปี พบว่ามีความกังวลใจเรื่อง ปัญหาการเงินของครอบครัวถึง 80.7% มีความเครียด เบื่อ ขาดปัญหาการเงินของครอบครัวถึง 80.7% มีความเครียด เบื่อ ขาดแรงจูงใจ และอดัดจากการถูกจำกัดพื้นที่ 74.5% นอกจากนี้ การเผชิญความรู้สึกโดดเดี่ยวยังส่งผลกระทบต่อการทำงานของสมองและพัฒนาการของวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่ต้องการการมีปฏิสัมพันธ์และการยอมรับจากสังคม

ภาวะบีบคั้นทางจิตใจ (Psychological distress) เป็นปรากฏการณ์ความไม่สมดุลทางอารมณ์ความรู้สึกที่พบได้เมื่อเผชิญเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด ภาวะบีบคั้นทางจิตใจที่มักพบได้บ่อย คือ ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า ความกลัว ความเสียขวัญและความรู้สึกไม่แน่นอน (Ba loch, et al, 2021; Purnama, et al, 2021; Huckins, et al, 2020) ในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมากมีภาวะบีบคั้นทางจิตใจ ดังนั้นการดูแลภาวะบีบคั้นทางจิตใจในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จึงนับว่าเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพและการป้องกันด้านร่างกาย (วรันทิพย์ สว่างศรี, 2564) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในระยะเตรียมการปรับเป็นโรคประจำถิ่น เนื่องจากการศึกษาที่เกี่ยวข้องในประเด็นนี้ยังมีค่อนข้างน้อยในประเทศไทย ดังนั้นทีมผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทย ทั้งนี้ทีมผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการศึกษานี้จะสามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานของสภาพการณ์ปัจจุบันของวัยรุ่นไทย เพื่อนำหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้ไปใช้วางแผนเพื่อช่วยเหลือและแก้ปัญหาภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยให้มีภาวะสุขภาพจิตที่ปกติและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์วิจัย

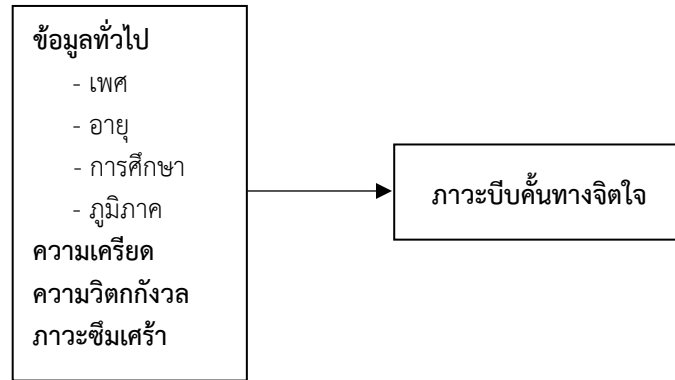
เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป ความเครียด ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้า กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมการปรับเป็นโรคประจำถิ่น

สมมติฐาน

1. ความเครียด ความวิตกกังวลภาวะซึมเศร้าและภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมเข้าสู่การเป็นโรคประจำถิ่นอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป
2. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทย ในช่วงสถานการณ์โควิด 19
3. ปัจจัยด้านสุขภาพจิตได้แก่ความเครียดความวิตกกังวลภาวะซึมเศร้ามีความสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในช่วงสถานการณ์โควิด 19

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม และการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ ดังต่อไปนี้คือ ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ และการศึกษาน่าจะมีความสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ โดยพบว่าเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะบีบคั้นทางจิตใจมากกว่าเพศชาย อายุพบว่าช่วงวัยที่มีภาวะบีบคั้นทางจิตใจสูงในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 คือ วัยผู้ใหญ่ตอนต้นไปจนถึงวัยทำงาน (Qiu et al., 2020) และเมื่อมีความเครียด ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้าสูงน่าจะสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจที่สูง ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มวัยรุ่นในประเทศไทย อายุ 18 - 25 ปี

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนวัยรุ่นในแต่ละภาคของประเทศไทย จำนวนภาคละ 105 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 420 คน โดยเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยได้ อ่าน เขียนภาษาไทยได้ และได้รับความยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย มีลำดับขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้ คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการวิเคราะห์ค่ากำลังทดสอบ (Power analysis) ของโคเฮน (Cohen, 1988) โดยใช้โปรแกรม G* Power (Faul, Erdfelder, Lang, & Buchner, 2007) ใช้ Test family เลือก Exact, Statistical test เลือก Correlation: Bivariate normal model เลือก Type of power analysis เป็น A prio: Compute required sample size - given a, power and effect size ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขนาดอิทธิพล (Effect size) เท่ากับ 0.3 ค่าอำนาจการทดสอบ (Power) เท่ากับ 0.80 คำนัยสำคัญทางสถิติ (Alpha) เท่ากับ 0.05 ซึ่งจากการคำนวณโปรแกรม G* Power สำหรับสถิติสหสัมพันธ์ (Correlation) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 67 คน ผู้วิจัยต้องการทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างใน 4 ภูมิภาคของประเทศไทย จึงเท่ากับ $67 \times 4 = 268$ คน และเพื่อป้องกันการสูญหายของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอีกเพื่อป้องกัน dropout rate = 20% จากผลการคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่างที่เพิ่ม dropout rate 20% = 418.75 คน คิดเป็น 420 คน เมื่อแบ่งเป็นกลุ่มแต่ละภาคในประเทศไทย จำนวน 4 ภาคเท่าๆ กัน และจะได้กลุ่มแต่ละภาค จำนวน 105 คน ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 420 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และภูมิภาค โดยลักษณะคำตอบให้เลือกตอบและเติมคำหรือตัวเลข เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเครียด ความกังวล ความเศร้า (DASS-21) เป็นแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต depression anxiety stress scale (DASS-21) สร้างโดย Lovibond และคณะ เมื่อปี 1995 ฉบับภาษาไทย พัฒนาโดย สุกัลยา สว่าง และคณะ ปรับปรุงโดย ฌักวรรต บัวทอง และฉัตร พิทยรัตน์เสถียร (รัตนภรณ์ ชูทอง และคณะ, 2562) แบบสอบถามเป็นการประเมินระดับอารมณ์ด้านลบของตนเอง 3 ด้าน คือ ความซึมเศร้า (ข้อ 3, 5, 10, 13, 16, 17, 21) ความวิตกกังวล (ข้อ 2, 4, 7, 9, 15, 19, 20) และความเครียด

(ข้อ 1, 6, 8, 11, 12, 14, 18) มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 21 ข้อ การตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 4 ระดับ ตามแบบ Likert Scale ในแต่ละ ข้อมีคะแนนระหว่าง 0 - 3 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบประเมินภาวะกดดันด้านจิตใจ the Kessler psychological distress scales (K10) ฉบับภาษาไทยโดย ภัทรภรณ์ ภัทรสกุล และคณะ (2021) จำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ จาก 5 คะแนน หมายถึง มีอาการตลอดเวลา ถึง 1 คะแนน หมายถึง ไม่มีอาการเลย การแปลผลคะแนน คือ คะแนน 10 - 19 ค่อนข้างปกติ 20 - 24 มีแนวโน้มที่จะมีความผิดปกติเล็กน้อย 25 - 29 มีแนวโน้มที่จะมีความผิดปกติปานกลาง 30 - 35 มีแนวโน้มที่จะมีความผิดปกติอย่างรุนแรง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือมาตรฐาน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกันคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามระเบียบวิธีวิจัยก่อนนำเครื่องมือวิจัยไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.82 และ 0.84 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยขอจริยธรรมจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี จากนั้นดำเนินการสร้างแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) แล้วจึงเก็บข้อมูลแบบ Online Survey โดยส่งไปยังผู้ประสานงานในแต่ละภาคเพื่อดำเนินการส่งต่อโดยใช้ Application Line ไปยังตัวแทนแต่ละภาค ทั้งหมด 4 ภาค เพื่อส่งต่อไปยังกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลา 1 เดือน ในช่วงวันที่ 1 - 30 กันยายน พ.ศ. 2565 ผู้วิจัย จึงจะยุติการรับแบบสอบถาม และดำเนินการตรวจสอบข้อมูล หากข้อมูลไม่มีการตอบจะกำหนดเป็นข้อมูล สูญหาย (Missing) ในคำตอบข้อนั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด
2. วิเคราะห์ความเครียดความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจในสถานการณ์ โควิด 19 ในระยะเตรียมการปรับเป็นโรคประจำถิ่น โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ โดยใช้สถิติ Chi Square test
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ โดยใช้สถิติ Pearson Correlation

จริยธรรมวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมการปรับเป็นโรคประจำถิ่น ได้เสนอขอรับรองจริยธรรมโครงการวิจัยจากวิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี อุตรธานี เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี เลขที่ IRB.BCNU 300/05/2565

ผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นช่วงอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 420 คน โดยจะแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 ภาค ภาคละ 105 คน คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และกลุ่มภาคใต้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่าน google form ในระหว่างวันที่ 1 - 31 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ภายหลังจากได้รับข้อมูลตอบกลับ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยพบว่าข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดมีความสมบูรณ์ จำนวน 420 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่ง 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

กลุ่มวัยรุ่นที่เข้าร่วมการวิจัยตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 420 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 271 คน (ร้อยละ 64.5) อายุ 20 - 22 ปี จำนวน 247 คน (ร้อยละ 58.8) ประกอบอาชีพนักเรียน นักศึกษา นิสิต (ร้อยละ 70.7) กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 222 คน (ร้อยละ 52.9) รายได้ระหว่าง 0 - 10,000 บาท จำนวน 308 คน (ร้อยละ 73.3) อาศัยอยู่ในภาคกลาง จำนวน 105 คน ภาคเหนือ จำนวน 105 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 105 คน ภาคใต้ จำนวน 105 คน (ร้อยละ 25.0) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวน และร้อยละของผู้เข้าร่วมวิจัยจำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไป

ลักษณะส่วนบุคคล		จำนวน (n=420)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	149	35.5
	หญิง	271	64.5
อายุ	18 - 19 ปี	92	21.9
	20 - 22 ปี	247	58.8
	23 - 25 ปี	81	19.3
ระดับการศึกษา ปัจจุบัน	ไม่ได้อยู่ในระหว่างการเข้าศึกษา	61	14.5
	กำลังศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย	32	7.6
	กำลังศึกษาปวช./ปวส.	29	6.9
	กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา	222	52.9
	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี	76	18.1
อาชีพ	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	39	9.3
	นักเรียน นักศึกษา นิสิต	297	70.7
	ข้าราชการ	24	5.7
	ธุรกิจส่วนตัว	26	6.2
	พนักงานบริษัท	13	3.1
	รับจ้างทั่วไป	13	3.1
	อื่นๆ	8	1.9

	ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n=420)	ร้อยละ
รายได้	0 - 10,000 บาท	308	73.3
	10,000 - 20,000	67	16.0
	20,000 - 30,000	36	8.6
	มากกว่า 30,000	9	2.1
ภูมิภาค	ภาคกลาง/ภาคตะวันออก	105	25.0
	ภาคเหนือ	105	25.0
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	105	25.0
	ภาคใต้	105	25.0

ส่วนที่ 2. ข้อมูลระดับความเครียด ความวิตกกังวลภาวะซึมเศร้าและภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมเข้าสู่การเป็นโรคประจำถิ่น

ผลการศึกษาพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีภาวะเครียด ภาวะวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้าในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมเข้าสู่การเป็นโรคประจำถิ่นอยู่ในระดับปกติ โดยมีคะแนนเฉลี่ยภาวะเครียด เท่ากับ 7.11 (SD=5.23) คะแนนเฉลี่ยภาวะวิตกกังวล เท่ากับ 6.03 (SD=5.21) และคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้า เท่ากับ 6.36 (SD=5.18) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความเครียด ภาวะวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า

ตัวแปร	ปกติ		เล็กน้อย		ปานกลาง		รุนแรง		รุนแรงมาก		$\bar{X}$	SD	ระดับ
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%			
ภาวะเครียด	249	59.3	42	10	52	12.4	56	13.3	21	5	7.11	5.23	ปกติ
ภาวะวิตกกังวล	175	41.7	56	13.3	40	9.5	34	8.1	115	27.4	6.03	5.21	ปกติ
ภาวะซึมเศร้า	194	46.2	58	13.8	65	15.5	52	12.4	51	12.1	6.36	5.18	ปกติ

สำหรับภาวะบีบคั้นทางจิตใจพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีภาวะบีบคั้นทางจิตใจในระดับค่อนข้างปกติ (ร้อยละ 45) โดยค่าเฉลี่ยคะแนนภาวะบีบคั้นทางจิตใจ เท่ากับ 23.07 (SD=9.33) อยู่ในระดับค่อนข้างปกติ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยภาวะบีบคั้นทางจิตใจของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ค่อนข้างปกติ		ผิดปกติเล็กน้อย		ผิดปกติปานกลาง		ผิดปกติรุนแรง		$\bar{X}$	SD	ระดับ
	ปกติ		เล็กน้อย		ปานกลาง		รุนแรง				
	n	%	n	%	n	%	n	%			
ภาวะบีบคั้นทางจิตใจ	189	45	67	16	39	9.3	125	29.8	23.07	9.33	ค่อนข้างปกติ

ส่วนที่ 3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ โดยใช้สถิติ Chi-Square test

ผลการศึกษาพบว่า เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และภูมิภาคมีความสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .05$ ส่วนปัจจัยด้านอายุพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ $p = .18$ ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของกลุ่มตัวอย่าง ($n=420$)

ปัจจัยส่วนบุคคล	P-value	Chi-square
เพศ	.00**	83.69
อาชีพ	.00**	323.86
อายุ	.18	86.98
ระดับการศึกษา	.00**	214.51
รายได้	.03*	145.18
ภูมิภาค	.00**	192.58

* = $p \leq .05$, ** = $p \leq .01$

ส่วนที่ 4. ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Pearson Correlation

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าปัจจัยด้านสุขภาพจิต ความเครียด ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้าและภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมการปรับเป็นโรคประจำถิ่นมีความสัมพันธ์กัน โดยพบว่าความเครียดกับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในช่วงสถานการณ์โควิด มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกซึ่งเป็นขนาดความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_s = .79$, $p = .00$) ความวิตกกังวลกับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในช่วงสถานการณ์โควิด มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกซึ่งเป็นขนาดความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_s = .79$, $p = .00$) ภาวะซึมเศร้ากับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในช่วงสถานการณ์โควิด มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกซึ่งเป็นขนาดความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_s = .80$, $p = .00$) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เพียร์สันระหว่างปัจจัยด้านสุขภาพจิต ได้แก่ ความเครียด ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในช่วงสถานการณ์โควิด 19

ตัวแปร	r_s	p- value
ความเครียด	.79	.00
ความวิตกกังวล	.79	.00
ภาวะซึมเศร้า	.80	.00

อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีภาวะเครียด ภาวะวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า ในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมเข้าสู่การเป็นโรคประจำถิ่นอยู่ในระดับปกติ นั้นแสดงว่าในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมเข้าสู่การเป็นโรคประจำถิ่น ปัจจัยด้านสุขภาพจิต ความเครียด ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า และภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมการปรับเป็นโรคประจำถิ่นมีความสัมพันธ์กัน มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกซึ่งเป็นขนาดความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_s = .79$, $p = .00$) ความวิตกกังวลกับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในช่วงสถานการณ์โควิด มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของเชาวลิต ศรีเสริม และคณะ (2564)

ที่ทำการศึกษานักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 - 3 โดยพบว่าในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลต่อโรคโควิด-19 ในระดับปานกลาง และมากกว่าร้อยละ 80 ของนักศึกษาเหล่านี้มีภาวะบีบคั้นทางจิตใจในระดับที่สูงกว่าปกติ ทั้งนี้อาจมาจากการที่บริบทของพื้นที่การศึกษา ความรุนแรงของสถานการณ์โรคแต่ละพื้นที่

จากวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ พบผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับความเครียด ความวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้า และภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นไทยในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมเข้าสู่การเป็นโรคประจำถิ่น โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาวะเครียด ภาวะวิตกกังวล ภาวะซึมเศร้าในสถานการณ์โควิด 19 ในระยะเตรียมเข้าสู่การเป็นโรคประจำถิ่นอยู่ในระดับปกติ โดยส่วนใหญ่มีความเครียดในระดับปกติ รองลงมา คือ มีความเครียดในระดับรุนแรง สอดคล้องกับการศึกษาของลัดดา อินโหม และคณะ (2565) ที่ทำการศึกษารื่องความชุก และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ของความเครียด ความกังวล และภาวะซึมเศร้า ของวัยรุ่นในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผลการศึกษาพบว่าระดับความเครียดของวัยรุ่นในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเล็กน้อย และผลการวิจัยของ กฤษกันทร สุวรรณพันธุ์ และคณะ (2563) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดต่อการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมากที่สุดมีระดับความเครียดในระดับน้อย ระดับการรับรู้ ความเสี่ยงโรค COVID-19 ระดับปานกลางและระดับไม่ดี ปัจจัยระดับพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเองจาก COVID-19 ระดับปานกลางและระดับไม่ดี ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้เกี่ยวกับโรคโควิด 19 ของวัยรุ่นนั้นเปลี่ยนไป ทั้งมีฉันทะชิน การป้องกันแบบ DMHTT ข่าวกการติดเชื้อและข่าวการตายของผู้ป่วยที่ติดเชื้อโรคโควิดลดลง ทำให้ความเครียดของวัยรุ่นที่มีต่อโรคระบาดโควิด 19 นั้นลดลงอยู่ในระดับปกติ

ด้านภาวะวิตกกังวลของกลุ่มตัวอย่างพบว่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 6.03 (SD=5.21) ทั้งนี้พบว่า ส่วนมากมีความวิตกกังวลในระดับปกติ รองลงมา คือ มีความวิตกกังวลในระดับรุนแรงมาก ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Qiu et al., (2020), Wang et al., (2020) ที่ทำการศึกษารื่อง A nationwide survey of psychological distress among Chinese people in the COVID-19 epidemic: implications and policy recommendations ผลการศึกษา พบว่า ภาวะวิตกกังวลของวัยรุ่นในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางถึงรุนแรง และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยในผลการวิจัยของอิดาร์ตัน คณิงเพียร (2022) ที่ทำการศึกษารื่อง การศึกษาการรับรู้ด้านสุขภาพ ความกังวลต่อไวรัส Covid-19 และภาวะสุขภาพจิต นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตครั้งนี้พบว่า วัยรุ่นมีความกังวลในต่อโควิด 19 อยู่ในระดับปกติ อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดที่ลดลง อัตราการตายที่ลดลง ซึ่งเป็นผลที่ทำให้ความวิตกกังวลของวัยรุ่นลดลงได้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีการรับรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับมาก โดยการรับรู้ความสามารถตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความกังวลใจต่อ covid -19 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการปรับตัวของประชากร และความรุนแรงของสถานการณ์โรคของประเทศและการมีความรู้ในการป้องกันตนเองจากโรคระบาดโควิด 19 ทำให้วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาวะวิตกกังวลต่อสถานการณ์โควิด 19 ในระยะปรับเป็นโรคประจำถิ่นนั้นอยู่ในระดับปกติ

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาภาวะบีบคั้นทางจิตใจวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีภาวะบีบคั้นทางจิตใจในระดับค่อนข้างปกติ ร้อยละ 45 รองลงมา คือ มีภาวะบีบคั้นทางจิตใจในระดับผิดปกติรุนแรง คิดเป็นร้อยละ 29.8 ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Qiu et al., (2020), Wang et al., (2020) ที่ทำการศึกษารื่อง A nationwide survey of psychological distress among Chinese people in the COVID-19 epidemic: implications and policy recommendations ผลการศึกษาพบว่าภาวะบีบคั้นทางจิตใจของวัยรุ่นในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางถึงรุนแรง ทั้งนี้เนื่องจากการปรับตัวของประชากร และความรุนแรงของสถานการณ์โรคของประเทศและการมีความรู้ในการป้องกันตนเองจากโรคระบาดโควิด 19 ทำให้วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภาวะบีบคั้นทางจิตใจต่อสถานการณ์โควิด 19 ในระยะปรับเป็นโรคประจำถิ่นนั้นอยู่ระดับค่อนข้างปกติ

จากผลการวิจัยของวรดา ปีติยา (2565) ที่แสดงให้เห็นว่า ความคิดว่าตนเองมีโอกาสติดเชื้อมาก การปฏิบัติตามการเว้นระยะห่างทางสังคมน้อย ปัญหาการเงินและความสัมพันธ์ในครอบครัวแย่ลง และการได้รับความช่วยเหลือทางสังคมน้อย เป็นปัจจัยสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าหรือระดับความวิตกกังวลที่มากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่ารายได้มีผลต่อภาวะบีบคั้นทางจิตใจซึ่งสัมพันธ์กับความวิตกกังวล ความเครียด และภาวะซึมเศร้า

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการออกแบบโปรแกรมสำหรับป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในวันรุ่งขึ้นภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
2. ควรใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการนำเข้าสู่ข้อมูลพื้นฐานของประเทศในการศึกษาสถานการณ์ปัญหาสุขภาพจิตในวันรุ่งขึ้นไทยในระยะเตรียมการเข้าสู่โรคประจำถิ่นของโรคโควิด-19

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยในระยะยาวเพื่อติดตามสภาวะทางสุขภาพจิตของวัยรุ่นไทยที่เผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
2. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่สามารถพยากรณ์การเกิดปัญหาสุขภาพจิตในวัยรุ่นไทยภายหลังเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

References

- กฤษกันทร สุวรรณพันธุ์, เสาวลักษณ์ ศรีดาเกษ, ลำพึง วอนอก, สุพัฒน์ อาสนะ, วรรณศรี แวงงาม, กุลธิดา กิ่งสวัสดิ์, ภาณุชนาถ อ่อนไกล. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดต่อการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 14(2), 138-146.
- เขาวลิต ศรีเสริม, วิจิตรา จิตรักษ์, บุผา ใจมั่น, พิษฐานิกา เชื้อกาญจน. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะบีบคั้นทางจิตใจของนักศึกษาพยาบาลในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. *วารสารสุขภาพและการศึกษาพยาบาล*, 21(1), 77-88.
- ธิดารัตน์ คณิงเพียร, จิรสดา ทะเรรัมย์. การศึกษาการรับรู้ด้านสุขภาพ ความกังวลต่อไวรัส Covid-๑๙ และภาวะสุขภาพจิต นักศึกษาพยาบาลศาสตร์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 9(1), 308-319.
- ภัทราภรณ์ ภัทรสกุล, ศิริรัตน์ นิตยวัน, สุวิทย์ อินทอง, และราตรี ทองยู (2021).in Rahman, M.A., Islam, S.M.S., Tungpunkom, P. et al. (2021). COVID-19: Factors associated with psychological distress, fear, and coping strategies among community members across 17 countries. *Global Health* 17, 117: 1-19 <https://doi.org/10.1186/s12992-021-00768-3>
- ยุทธชัย ไชยสิทธิ์, ขวัญประภัสร์ จันทร์บุลวัชร, รัตติยา ทองอ่อน, อรุมา แก้วเกิด. (2564). การวิเคราะห์มโนทัศน์ภาวะบีบคั้นทางจิตวิญญาณ. *วารสารสภาการพยาบาล*, 36(2) 5-17
- ลัดดา อินโหม, ชัยณรงค์ มากเพ็ง, นันทวุฒิ วงศ์เมฆ, นวรัตน์ เมามี่จันทร์, ซอลาฮ์ เต็งมาซ. (2565). ความสุขและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ของความเครียด ความกังวล และภาวะซึมเศร้า ของวัยรุ่นในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19): กรณีศึกษาโรงเรียนรัฐฯ จังหวัดตรัง. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 15(2), 48-58.

- รัตนารณ ชูทอง, ภควัต วิวัฒน์วรเศรษฐ์, ณัฏวรรต บัวทอง, ยุพา หนูทอง, ชานันท์ อยู่สุข, ณัฐกุล รุ่งเรือง, นพดล หมัดอาหา, พิระสิทธิ์ แซ่ลิ้ม, แพรนภา ชัยทวี ทรัพย์, ภัทรเนตร ชีเจริญ, เรณูภา จันทร์สุวรรณ และ องค์กร สรายุทธพิทักษ์ (2562) ภาพสุขภาพจิต สภาพและการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวในนักศึกษาระดับปริญญาตรีของ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ภาคใต้ของประเทศไทย, *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 64(4), 337-350
- วรินทร์ย์ สว่างศรี (2564). ความสุขของการรับรู้ความเครียด ภาพซึมเศร้า และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในผู้ป่วยโรคโควิด 19 เขตกรุงเทพมหานคร.สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์.
- วิศิษฐ์ เนติโรจนกุล. (2563). ความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของปัญหาทางสุขภาพจิตของบุคลากรทางการแพทย์โรงพยาบาลนครปฐมในยุคการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19). *วารสารแพทย์เขต* 4-5, 39(4), 616-627.
- วรดา ปิตียา, พลิศรา ธรรมโชติ. (2565). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลกระทบด้านอารมณ์และพฤติกรรมในวัยรุ่นจากสถานการณ์การระบาดโควิด-19. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Baloch, G. M., Sundarasan, S., Chinna, K., Nurunnabi, M., Kamaludin, K., Khoshaim, H. B., ... & AlSukayt, A. (2021). COVID-19: exploring impacts of the pandemic and lockdown on mental health of Pakistani students. *PeerJ*, 9, e10612.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. (2nd). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A. G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*, 39(2), 175-191.
- Huckins, J. F., DaSilva, A. W., Wang, W., Hedlund, E., Rogers, C., Nepal, S. K., ... & Campbell, A. T. (2020). Mental health and behavior of college students during the early phases of the COVID-19 pandemic: Longitudinal smartphone and ecological momentary assessment study. *Journal of medical Internet research*, 22(6), e20185.
- Purnama, A., Susaldi, S., Mukhlida, H. Z., Maulida, H. H., & Purwati, N. H. (2021). Mental Health in Health Students during Coronavirus Disease-19: Systematic Review. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*, 9(F), 205-210.
- Qiu, J., Shen, B., Zhao, M., Wang, Z., Xie, B., & Xu, Y. (2020). A nationwide survey of psychological distress among Chinese people in the COVID-19 epidemic: Implications and policy recommendations. *General Psychiatry*, 33(3), e100213. Retrieved from <https://gpsych.bmj.com/content/gpsych/33/2/e100213.full.pdf>
- Rehman U, Shah Nawaz MG, Khan NH, Kharshiing KD, Khursheed M, Gupta K, Kashyap D, Uniyal R. (2021). Depression, Anxiety and Stress Among Indians in Times of Covid-19 Lockdown. *Community Mental Health Journal*, 57(1), 42-48. doi: 10.1007/s10597-020-00664-x.
- Wang, X., Hegde, S., Son, C., Keller, B., Smith, A., & Sasangohar, F. (2020). Investigating mental health of US college students during the COVID-19 pandemic: cross-sectional survey study. *Journal of medical Internet research*, 22(9), e22817.